

Învată pentru reușită!

Unitate de conținut 3

SAY:
„BYE, POLARITY“

Co-funded by
the European Union

Cuprins

3	Polarizarea în psihicul nostru	2
3.1	Introducere (acumularea cunoștințelor) - 10min	2
3.2	Percepția mea – percepția ta (acumularea cunoștințelor) - 25min.....	2
3.3	Polarizarea în percepție (aplicarea cunoștințelor) - 75min	4
3.4	Inteligența și polarizarea (acumularea cunoștințelor) - 60min.....	5
3.5	Educație pentru prejudecăți (acumularea cunoștințelor) - 40min	6
3.6	Chipurile Spiralei Prejudecăților (aplicarea cunoștințelor) - 80min.....	8
3.7	Reduceți prejudecățile (aplicarea cunoștințelor) - 30min.....	9
3.8	Presiunea anturajului și polarizarea (acumularea cunoștințelor) - 30min	10
3.9	Autoritatea și polarizarea (acumularea cunoștințelor) - 30min	11
3.10	Imaginile antagonice și polarizarea (acumularea cunoștințelor) - 30min.....	13
3.11	Reduceți presiunea colegilor, autoritatea și stereotipurile inamicului (aplicarea cunoștințelor) - 140min	14
3.12	Catalogul măsurilor (asigurați-vă cunoștințele) - 20min	15
	Surse	15

3 Polarizarea în psihicul nostru

3.1 Introducere (acumularea cunoștințelor) - 10min

Ce înseamnă „polarizarea”?

Lumea noastră este un loc divers. Oamenii au idei, nevoi și dorințe diferite, urmăresc scopuri diferite și văd sens în lucruri diferite. Oamenii au idei schimbătoare despre bine și rău, nu toți au avut aceeași creștere și educație, nu au crescut în aceleași circumstanțe și au avut experiențe foarte diverse în viața lor.

Diversitatea poate reprezenta o îmbogățire semnificativă dacă învățăm să o abordăm. Aceasta poate fi o misiune excelentă, mai ales într-o lume în schimbare rapidă, care devine din ce în ce mai apropiată prin tehnologiile moderne. Cu toate acestea, dacă nu învățăm să facem acest lucru, diferitele modele de viață pot duce la mai multe conflicte și dispute. Apariția acestor conflicte se numește *polarizare*. Aceasta înseamnă că printre oameni se dezvoltă *poli* rigizi, care, la fel ca poli nord și sud ai pământului, sunt departe unul de celălalt și pot fi chiar opuși unul față de celălalt. Polarizarea poate apărea în orice situație unde diferite idei, obiceiuri, circumstanțe, atitudini sau așteptări se contrazic și nu sunt mediate între ele. În plus, dacă polarizarea dintre oameni rămâne neabordată, se pot dezvolta multe dificultăți: ignoranță, excludere, ceartă sau chiar violență.

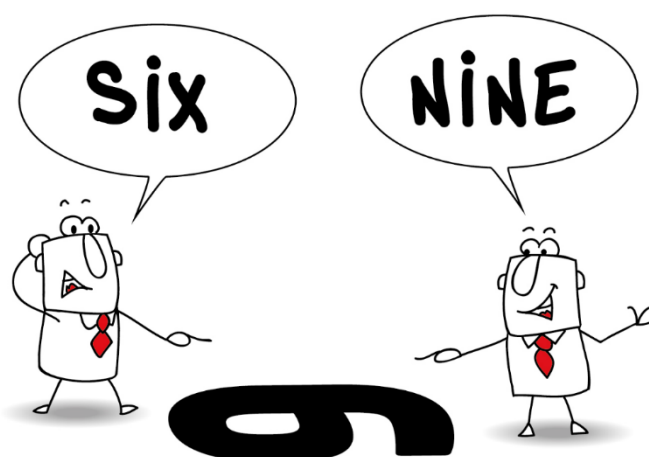
Prin urmare, recunoașterea, abordarea și depășirea polarizării face parte din modelarea unei lumi pașnice, bazate pe comunitate și respect în care toți oamenii își pot găsi locul, atât la scară mică, cât și la scară mare.

Ce este „polarizarea în psihicul nostru”?

Polarizarea apare în multe moduri în gândirea, simțirea, dorințele și viața noastră împreună cu ceilalți. Următoarele introduceri și exerciții vă vor ajuta să recunoașteți legătura dintre aspectele psihologice interioare și posibilele forme de polarizare. Veți învăța cum chiar și cele mai simple forme ale percepției noastre pot contribui la polarizare și cum pot contribui la motivațiile noastre, judecățile despre ceilalți, prejudecățile și așa mai departe. În context larg, ne întrebăm, în mod firesc, ce se poate face în această privință.

3.2 Percepția mea – percepția ta (acumularea cunoștințelor) - 25min

V-ați gândit vreodată la percepțiile voastre? Percepțiile reprezintă simțurile - adică văzul, auzul, mirosul, gustul, atingerea și multe alte lucruri pe care le putem face. Probabil ați observat că întâlnim rapid multe diferențe atunci când discutăm despre percepțiile noastre. Priviți poza următoare:

Relevanță practică

Această imagine caracterizează o problemă de bază a percepției umane. Interpretați imaginea și încercați să rezolvați problema. Apoi găsiți două sau trei exemple din viața reală în care apare această problemă. Împărtășiți rezultatele și exemplele în clasă.

Probabil ați observat că oamenii percep lumea în moduri diferite. Acest fapt bazează pe trei mecanisme ale percepției noastre:

- a) Adaptare
- b) Atenție selectivă
- c) Percepția socială

Adaptarea înseamnă că, în viață, ne obișnuim, treptat, să percepem lucrurile în același mod tot timpul. Acest lucru este profund legat de funcția creierului nostru. Dacă creierul nostru procesează întotdeauna informația în același mod, el va tinde să continue procesarea informațiilor astfel, din obișnuință. Acest efect se numește adaptare. Fără să ne dăm seama, ne obișnuim să privim lumea prin aceiași ochi, în mod repetat.

Atenția selectivă înseamnă că nu percepem niciodată mediul și pe noi înșine în mod complet. Întotdeauna *selectăm* (= alegem) anumite părți deosebit de importante, semnificative sau aflate în primul plan ale câmpului nostru de percepție. Alte părți joacă doar un rol subordonat sau nu sunt percepute deloc.

Efectul percepției sociale răspunde în sfârșit la dilema privind motivul pentru care oamenii se obișnuiesc cu moduri foarte diferite de a prelua informații (= adaptare) și percep stimuli foarte diferiți (= atenție selectivă). Motivul este că au experiențe de viață diferite, lasă amprente diferite și se confruntă cu medii sociale diferite.

Una peste alta, adaptarea, atenția selectivă și percepția socială sunt responsabile pentru faptul că fiecare persoană este obișnuită să perceapă lumea în moduri foarte diferite din cauza condiționării sociale. O persoană poate fi obișnuită să privească foarte mult înfățișarea celorlalți, o altă persoană

poate fi mai interesată de acțiunile celorlalți, o a treia poate fi interesată de felul în care vorbește cineva sau subiectele pe care le abordează, și o a patra de modul în care se mișcă cineva.

Pe baza acestor informații, luați în considerare modul în care cele trei mecanisme de percepție prezentate aici sunt reflectate în exemplele pe care le-ați creat mai devreme.

3.3 Polarizarea în percepție (aplicarea cunoștințelor) - 75min

În ultimul exercițiu, ați învățat despre efectele adaptării, atenției selective și percepției sociale. Acum vrem să luăm în considerare modul în care aceste efecte pot fi un motiv pentru apariția polarizării și ce se poate face în acest sens.

Relevanță practică

Jucați! Acum formați grupuri de cel puțin trei persoane. Inventati o situație fictivă și un rol fictiv pentru fiecare elev. Situația respectivă ar trebui să arate că fiecare persoană are percepții diferite despre acest moment, ceea ce duce la conflicte (de exemplu, într-o discuție despre un film, politică sau o celebritate). Gândiți-vă la aceste aspecte:

- Cum apar aceste percepții diferite?
- Ce experiențe de viață și condiții sociale diferite ar putea duce ca o persoană să perceapă ceva sau pe cineva diferit decât altă persoană (= percepția socială)?
- De ce persoana prioritizează anumite informații și le ignoră pe altele (= atenție selectivă)?
- Cu ce lucruri este obișnuită persoana, prin urmare, percepe ceva sau pe cineva într-un anumit fel (= adaptare)?

Pentru a face acest lucru, trebuie să vă gândiți la o scurtă biografie pentru fiecare dintre rolurile voastre fictive. Cunoaște-ți-vă personajul și gândiți-vă ce și cum i-ar fi putut modela percepția despre lume. Poate că a avut anumite experiențe? În ce împrejurări a crescut personajul? Ce îi place și ce nu îi place? Cum se reflectă toate acestea în situația pe care ați creat-o? De asemenea, puteți crea un avatar pentru personaj, cu ajutorul unui creator de avatare online.

Acordați suficient timp exercițiului și apoi jucați piesa în clasă. Aceasta nu trebuie să dureze mai mult de 2-3 minute. Alternativ, puteți scrie și apoi citi în clasă dialogul dintre personaje. Încercați să portretizați un conflict care apare pe baza percepțiilor diferite.

După terminarea tuturor pieselor, întoarceți-vă în bănci.

Relevanță practică

Acum discutați următoarea întrebare: Cum pot astfel de conflicte să ducă la polarizare, adică la consolidarea diviziunii și separării între oameni? Și mai important, realizând că efectele adaptării, atenției selective și percepției sociale funcționează asupra tuturor oamenilor, cum am putea preveni apariția conflictelor?

Culegeți ideile din clasă, notați-le și creați un poster.

3.4 Inteligența și polarizarea (acumularea cunoștințelor) - 60min

A complex and, for many people, a susceptible factor of the human psyche is intelligence.

Relevanță practică

Timp de câteva minute, culegeți ideile clasei despre în ce constă de fapt inteligența. Ce considerați că este un semn al inteligenței?

Este posibil să fi formulat răspunsuri foarte diferite la întrebările de mai sus. Acest lucru este firesc pentru că nu este atât de ușor să descriem inteligența printr-o o singură definiție permanentă. Tocmai acest aspect poate duce la polarizare. De ce?

În psihologie, este preferabil să nu vorbim de „inteligență” ci de anumite „concepte de inteligență”. Aceasta înseamnă că ceea ce este considerat inteligent depinde foarte mult de cerințele anumitor situații. Prin urmare, inteligența „concepte diferite. Într-un anumit caz, poate fi considerat un lucru inteligent să poți conduce o mașină; în altul, această abilitate nu ajută deloc și ar fi mai bine să poți aprinde un foc, de exemplu. În altul, persoana care poate recunoaște și satisface nevoile unui copil este inteligentă. În alt caz, persoana inteligentă este cea care poate rezolva o problemă matematică.

Faptul că inteligența are atât de multe definiții posibile i-a determinat pe psihologi să dezvolte un model critic. Acest lucru se datorează faptului că, de obicei, avem tendința de a eticheta anumite abilități, mai degrabă decât pe altele, ca fiind inteligente. Totuși, acest lucru împarte oamenii în două categorii și îi împarte în grupuri între „mai inteligenți” și „mai puțin inteligenți”. Acest lucru poate duce la anumite avantaje și dezavantaje pentru oameni în decursul vieții.

Relevanță practică

Discutați în clasă care concepte de inteligență sunt predominante în societatea noastră și care primesc mai puțină atenție. De asemenea, cercetați-l pe internet, dacă este necesar, și uitați-vă la diferite teste de inteligență. Ce se așteaptă de la acestea? Ce aspecte nu sunt luate în considerare? Gândiți-vă ce concepte care țin de inteligență tind să fie suprimate. Vorbiți despre modul în care concentrarea asupra anumitor concepte de inteligență și neglijarea altora afectează, de asemenea, tratamentul oamenilor și posibilitățile lor de viață. Notați ideile și evidențiați-le în clasă.

Conceptele de inteligență sunt, astfel, o modalitate de a sublinia anumite calități în conviețuirea umană și de a le releva pe alții pe plan secund. Acest lucru reduce, de asemenea, oamenii la anumite abilități care sunt considerate relevante.

Relevanță practică

Elaborați prezentări pe domenii ale vieții în care anumite concepte de inteligență pot duce la polarizare, adică cum poate fi promovată polarizarea prin forțarea anumitor concepte de inteligență asupra oamenilor? La ce conflicte poate duce acest lucru? Ce ar trebui făcut pentru a rezolva acest lucru? Luați în considerare, de exemplu, că în societate, cineva este considerat foarte inteligent dacă gestionează o companie cu succes, dar primește mai puțină recunoaștere dacă cineva își crește copiii astfel încât să devină oameni buni. Ce concept de inteligență este dominant aici și care este neglijat?

Efectuați prezentarea astfel încât să o puteți oferi și altora din școală, deoarece școala este un loc în care sunt folosite anumite concepte de inteligență, iar altele sunt neglijate. Începeți o discuție dincolo de spațiul clasei. Implicați și profesorii.

Următoarea observație v-ar putea ajuta: în psihologie, există termenul *w.e.i.r.d.* legate de conceptul de inteligență. Aceasta înseamnă că ceea ce înțelegem prin inteligență sunt în primul rând abilitățile oamenilor care trăiesc în contexte de viață occidentale, educate, industrializate și democratice bogate. Acest lucru înseamnă, abilitățile oamenilor din vest care sunt bine educați, bine echipați din punct de vedere tehnologic, bogati și educați într-un mod democratic. Prin urmare, întrebați-vă și ce concepte de inteligență urmează aceste condiții prealabile și ce idei alternative ar putea exista în lume.

3.5 Educație pentru prejudecăți (acumularea cunoștințelor) - 40min

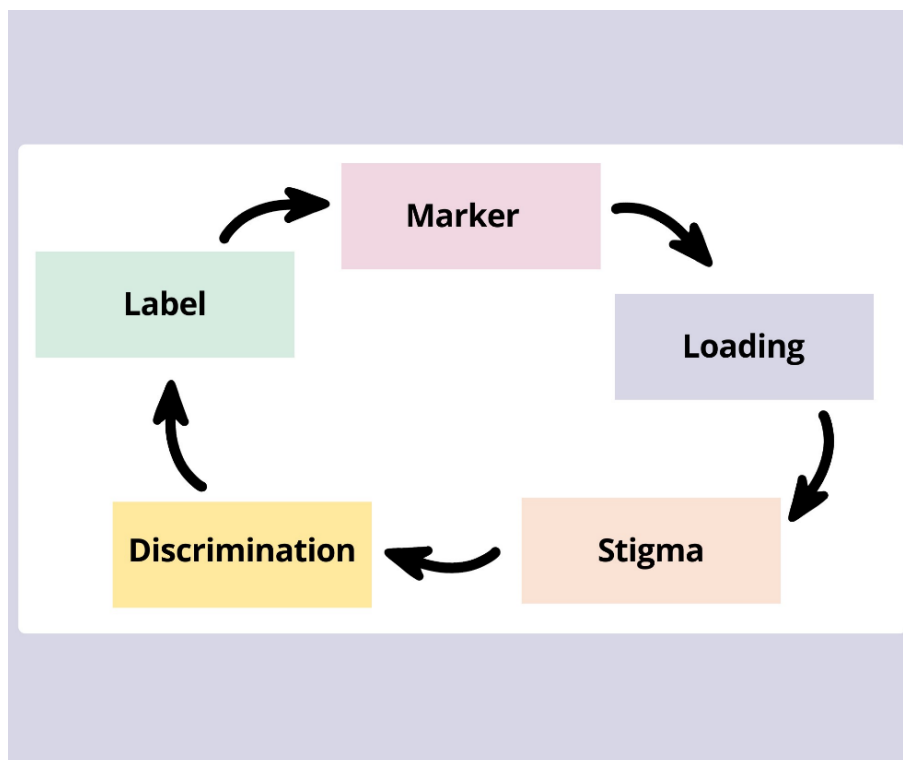
Polarizarea apare din punct de vedere psihologic atunci când facem judecăți sociale într-un anumit fel. Judecățile sociale sunt declarații despre atitudinile noastre față de ceilalți și despre modul în care le evaluăm comportamentul. Modul în care îi tratăm pe ceilalți se bazează foarte des pe aceste judecăți sociale.

Relevanță practică

În primul rând, colectați judecăți sociale tipice în clasă la care vă puteți gândi din viața de școală. Luați în considerare că fiecare clasă are o anumită reputație, de exemplu. O „clasă slabă”, o „clasă liniștită”, o „clasă bună” și așa mai departe. Culegeți astfel de exemple și întrebați-vă reciproc cum apar aceste judecăți și cum au contribuit acestea deja la posibila polarizare în rândul oamenilor.

Poate că ați descoperit deja în discuție că judecățile sociale se bazează adesea pe prejudecăți preconcepute împotriva anumitor persoane. Prejudecățile apar dintr-un mecanism psihologic specific, despre care veți afla mai jos. Aruncă o privire la următoarea diagramă:

Aceasta este o așa-numită *spirală a prejudecăților* bazată pe munca diferiților psihologi. Ideea este simplă, dar foarte profundă:

Judecățile noastre sociale încep întotdeauna cu stabilirea așa-zisilor *markeri*. Acest lucru înseamnă că evidențiem anumite percepții, observații sau impresii pe care le avem despre alte persoane. Aceasta poate fi, de exemplu, vocea, modul de mișcare, anumite comportamente și așa mai departe. Apoi ne concentrăm percepția asupra altor oameni pe acești markeri.

Acest proces se numește *încărcare*. Aceasta înseamnă că ne încărcăm percepția cu *markeri* individuali și ometem alte lucruri despre persoana percepută. Acest lucru creează o imagine diminuată a persoanei.

Transferăm apoi această imagine diminuată altor persoane pe care observăm aceleași markeri. Acest lucru creează o *stigmatizare*, adică o prejudecată reală. Atunci ne gândim, de exemplu, „Toți oamenii care au un mod similar de a-și mișca corpul sunt ca persoana pe care am perceput-o pentru prima oară în acest fel”. - Astfel de stigmatizări pot apărea *inconștient*.

Pe baza stigmatizărilor, începem să tratăm oamenii într-un anumit fel. Atunci, acest lucru înseamnă discriminare; îi împărțim în categorii și grupuri și îi dezavantajăm sau favorizăm.

Important

Există atât discriminare negativă, cât și pozitivă. De asemenea, putem favoriza sau trata oamenii deosebit de bine prin prejudecăți, nu doar să îi dezavantajăm. Întrebați-vă, de exemplu, de unde și cum apare discriminarea pozitivă.

Discriminarea duce în cele din urmă la dezavantajul sau preferința anumitor persoane pe baza prejudecăților noastre. Aici devine activ un efect numit *etichetă* în psihologie. Din punct de vedere psihologic, o *etichetă* înseamnă că oamenii încep să accepte comportamentul care le este atribuit doar dacă li se atribuie des și cu destulă forță. Încep astfel să fie percepuți în comportamentul lor conform etichetelor discriminatorii, apoi se comportă în consecință și sunt parfumați și mai puternic în consecință. Aceasta este o parte a spiralei prejudecăților.

Cealaltă parte este efectul etichetelor asupra judecății sociale a oamenilor, deoarece o etichetă îi determină pe oameni să-și atribuie dreptul de a-i eticheta din nou pe alții. Pentru că din punctul lor de vedere, ceilalți au început etichetarea mereu. Dacă acest lucru este adevărat sau nu, este irelevant pentru oameni. Adesea, dacă există sentimentul că au fost discriminați și etichetați, oamenii vor eticheta și discrimina înapoi. Așa că spirala continuă și continuă, consolidând prejudecățile sociale ale oamenilor, actele de discriminare și etichetele. Pe asta se bazează în cele din urmă polarizarea.

Relevanță practică

Cu aceste cunoștințe, priviți din nou diagrama de mai sus a spiralei prejudecăților. În clasă, găsiți două exemple din propria voastră viață pentru a ilustra și a înregistra (pe tablă, un afiș etc.) progresia treptată a spiralei.

Important

Având în vedere spirala prejudecăților, ați putea crede că judecata socială ar trebui respinsă cu totul. Totuși, din punct de vedere psihologic, desigur, are rolul său important. Deoarece judecățile sociale servesc ca un filtru care ne ajută să înțelegem mai rapid lumea din jurul nostru și să îi facem față mai bine, greșelile și prejudecățile apar întotdeauna în acest proces, iar polarizarea poate rezulta din ele. Prin urmare, este indicat să puneți mereu la îndoială propriile judecăți sociale în mod critic.

3.6 Chipurile Spiralei Prejudecăților (aplicarea cunoștințelor) - 80min

Prejudecățile sociale se bazează pe un mecanism complex numit spirala prejudecăților. Ați aflat despre acest lucru în exercițiul anterior. Acum vrem să aplicăm acest concept teoretic.

Relevanță practică

Acum formați mai multe grupuri în clasă. Fiecare grup alege o parte a vieții în care ne confruntăm des și frecvent cu prejudecăți. Exemple care pot ajuta sunt genul, limba, cultura, vârsta, inteligența, sărăcia, profesiile, sănătatea, ...

Fiecare grupă pregătește un chestionar de 5-10 întrebări pe care să le pună celorlalți din clasă și, dacă se dorește, despre elevii și profesorii din afara clasei. Formulați întrebările în așa fel încât să îi întrebați pe ceilalți despre prejudecățile lor cunoscute cu privire la subiectul ales, experiențele lor proprii sau observate și gândurile lor despre această problemă.

După aceea, cercetați subiectul mai amănunțit în mediul online despre prejudecățile comune și formele de discriminare.

Din combinarea chestionarelor și cercetării, veți face apoi o prezentare clasei despre constatările rezultate.

Acordați o atenție deosebită rezultatelor grupurilor individuale, deoarece vi se va cere să le comparați după ce toate prezentările au fost finalizate. Ce tipare recurente puteți identifica în diferite forme de prejudecăți? Ce diferențe puteți vedea? Culegeți observațiile.

3.7 Reduceți prejudecățile (aplicarea cunoștințelor) - 30min

Prejudecățile se pot dezvolta în aproape fiecare domeniu al vieții, ducând în cele din urmă la conflicte, diviziuni și polarizare. Structura spirală a prejudecăților este responsabilă pentru acest lucru. Aceasta înseamnă că prejudecățile care sunt puse în practică, la rândul lor, duc la mai multe prejudecăți.

Prin urmare, se pune întrebarea: ce pot face oamenii pentru a reduce polarizarea de la bun început, și anume în formarea prejudecăților?

În primul rând, eliberarea de prejudecăți este imposibilă. Este, în sine, o mare prejudecată că am putea obține o stare fără prejudecată. Dar asta nu înseamnă că suntem lipsiți de apărare împotriva prejudecăților noastre. Ne putem ocupa de ele în mod reflexiv și astfel ne putem proteja de dinamica polarizării.

Prejudecățile apar în primul rând pentru că oamenii simt deja prejudecățile la care sunt expuși la rândul lor. Efectul „ceilalți au pățit-o mai întâi” este apoi folosit ca justificare pentru a construi prejudecăți negative sau pozitive împotriva celorlalți. Adesea, această spirală începe atunci când cineva se simte victimizat de prejudecățile altora (dacă este justificat sau nu este irelevant; ceea ce contează este cum ne simțim).

Prin urmare, putem contribui la reducerea prejudecăților făcându-ne înțeleși cu privire la atribuțiile noastre de victimă și întrebându-ne: unde simt că cineva are prejudecăți împotriva mea? Apoi, ne putem întreba dacă acest sentiment este justificat, pe ce motive sau experiențe se bazează și cum îmi influențează comportamentul și reacțiile față de ceilalți.

Relevanță practică

Scrieți o scurtă intrare în jurnal doar pentru voi în care aveți în vedere următoarele:

- În ce situații mă simt ca o victimă a prejudecăților, disprețuirii sau mă simt dezavantajat?
- Cum îmi ghidează aceste sentimente acțiunile în viața de zi cu zi, mai ales când vine vorba de a impune prejudecăți altora?
- Cine sau ce m-ar putea ajuta să mă descurc mai bine cu sentimentele victimei mele?

Acest text rămâne doar cu tine. Nu trebuie să-ți împărtășești gândurile cu nimeni. Este mult mai important să fii sincer cu tine însuși.

3.8 Presiunea anturajului și polarizarea (acumularea cunoștințelor) - 30min

Când se produce polarizarea între oameni, dinamica grupului joacă de obicei un rol decisiv. Se pot forma majorități și minorități, iar între ele pot apărea polarități. Un factor critic în acest sens este presiunea anturajului. Presiunea anturajului apare atunci când majoritatea oamenilor exercită presiune asupra unor indivizi într-un fel pentru a le influența acțiunile.

Relevanță practică

Presiunea anturajului poate lua multe fețe diverse. Nici nu trebuie ca această acțiune să fie percepută ca fiind neplăcută, deoarece comportamentul așteptat este adesea recompensat de grup și în acest fel se exercită o presiune pozitivă.

Notați 5-10 exemple în care presiunea colegilor poate fi negativă sau pozitivă, în grupuri de câte doi și prin discuții comune. Comparați rezultatele în clasă.

Psihologul Solomon Asch a studiat presiunea anturajului. El a conceput un experiment simplu, dar expresiv pentru aceasta, care poartă numele lui. Asch a stabilit următorul aranjament, care este puțin simplificat pentru scopul nostru: un grup de oameni este dus într-o cameră. Pe o tablă din cameră, sunt desenate două rânduri.

Grupul este informat în prealabil despre scopul experimentului: de a determina o altă persoană care nu este încă în cameră să spună că linia din stânga este mai lungă decât linia din dreapta. Apoi, această nouă persoană este integrată în grup și astfel începe experimentul. Pot fi luate căi diferite, experimentul poate fi desfășurat în diverse moduri și diferite argumente pot fi încercate. Cheia în acest caz este: de a face individul să fie de acord, împotriva propriei sale percepții, că linia mai scurtă este de fapt cea mai lungă.

Relevanță practică

Discutați în clasă ce metode ar putea folosi grupul și cel ce conduce experimentul pentru a forța în cele din urmă persoana să vorbească împotriva propriei percepții. Scopul nu este ca persoana să perceapă cu adevărat linia mai scurtă ca fiind cea mai lungă. Este suficient dacă este de acord cu grupul împotriva propriilor cunoștințe. Ce metode ar putea fi folosite pentru a realiza acest lucru? (gândiți-vă la metode negative, pozitive, încercări de convingere, pedepse, recompense,...).

Mulți oameni tind să fie de acord cu grupul la un moment dat, chiar dacă nu sunt de acord în interior. În urma discuției, luați în considerare ce se poate învăța din experimentul lui Asch despre puterea presiunii anturajului și cum aceasta poate contribui la polarizarea oamenilor.

Variație: o variație în clasă ar putea fi să jucați și analizați experimentul într-o variantă simplificată cu o persoană neinițiată.

3.9 Autoritatea și polarizarea (acumularea cunoștințelor) - 30min

Un alt factor decisiv din punct de vedere psihologic care promovează polarizarea între oameni este autoritatea. Cei care au autoritate asupra altor oameni au influența necesară asupra lor pentru a-i determina să acționeze în anumite moduri. Această circumstanță poate duce la polarizare atunci când autoritatea este folosită pentru a ameliora diviziunea, conflictul și ostilitatea între oameni. Acest lucru se întâmplă în principal prin creșterea dorinței lor de a se separa unul de celălalt.

Psihologul Stanley Milgram a studiat modul în care mecanismele autoritare îi fac pe oameni să-și provoace suferință unii altora. Foarte unoscută este configurația experimentală cunoscută sub numele de *Experimentul Milgram*.

În termeni simplificați, experimentul Milgram se referea la faptul că subiecții puteau administra șocuri electrice altor persoane printr-o mașinărie fictivă, în realitate, nefuncțională. Ceilalți oameni sunt actorii care sunt instruiți să pretindă că simt durere atunci când subiectul apasă butonul. Actorii au fost, de asemenea, instruiți să-și facă spectacolele din ce în ce mai dramatice. În același timp, cei ce conduceau experimental au tot liniștit subiecții care au apăsat butonul și le-au instruit să continue și să crească voltajul. Ei au mai spus că subiecții din mașinărie au fost de acord să ducă experimentul la extrem. Mulți subiecți au mers foarte departe cu șocuri electrice fictive. La început, aproape nimeni nu a pus la îndoială instrucțiunea de a administra șocuri electrice altor persoane.

Prin urmare, Milgram s-a întrebat: De ce nu?

Relevanță practică

Ar trebui să vă puneți această întrebare și în clasă. De asemenea, puteți forma grupuri de câte trei și puteți reactiva experimentul. Încercați să vă gândiți la ce i-ar putea spune experimentatorul persoanei care apasă butonul pentru a o motiva în continuare. De asemenea, încercați să vă dați seama și să scrieți ce s-ar putea întâmpla la persoana care apasă butonul.

Apoi discutați descoperirile în clasă. De ce credeți că oamenii nu au pus la îndoială de la început faptul că ar trebui să administreze șocuri electrice altora de aici? Ce legătură are autoritatea cu asta?

3.10 Imaginile antagonice și polarizarea (acumularea cunoștințelor) - 30min

Psihologia imaginilor inamicului este, de asemenea, legată de autoritatea și presiunea anturajului, teme atinse în ultimele două exerciții. Imaginile antagonice sunt idei despre anumite persoane sau grupuri de oameni care sunt percepute ca o amenințare. Aceste amenințări pot fi multiple. Oamenii se pot simți amenințați de alți oameni, de exemplu, în ceea ce privește interesele, bogăția, scopurile

și grupurile sociale.

Imaginile antagonice pot apărea întotdeauna. Dar unele condiții încurajează apariția lor mai mult decât altele.

Relevanță practică

Fie în clasă, fie în grupuri, creați împreună o hartă mentală. Ce factori și condiții contribuie la apariția stereotipurilor inamicului (de exemplu, circumstanțe de viață, condiții sociale sau aspecte personale)? Cum contribuie imaginile inamicului la polarizare? De asemenea, înregistrați harta mentală în propriile notițe.

Următorii factori sunt un teren propice pentru stereotipurile antagonice, mai ales când presiunea și autoritatea colegilor sunt adăugate în peisaj. Probabil că ați găsit deja unele dintre ele în harta dvs. mentală:

- Sărăcia, dificultățile sociale și condițiile dificile de viață
- Frica sau sentimentul de a fi amenințat, dezavantajat sau neînțeles.
- Singurătate, lipsă de încredere în sine, marginalizare
- Lipsa autorefecției și manipulabilitatea
- Nevoia de a fi avantajat, privilegiat sau a face profit
- Situații conflictuale existente sau forțate (de exemplu, ceilalți mi-au luat ceva)
- Dorința de putere, violență sau dominanță
- Presiunea de a face performanță, presiunea anturajului, delăsarea
- Diferențele, nefamiliaritatea, depersonalizarea
- Nevoi de apartenență și o lume ordonată...

Puteți observa că lista este lungă și poate fi extinsă. Oamenii se pot polariza în poziție antagonică din tot felul de motive.

Relevanță practică

Priviți cu atenție lista de mai sus și discutați fiecare punct. Adăugați pe harta mentală dacă lipsește ceva și adăugați idei noi dacă aveți.

Apoi, ca clasă, luați în considerare următoarele în cadrul unor discuții comune de diferite tipuri: ce ar trebui să facem pentru a nu demonta imaginile antagonice care au apărut deja - pentru că asta este foarte dificil - ci pentru a dezamorsa condițiile din care apar imaginile acestea? De unde ar trebui să începem ca societate? Unde își poate aduce fiecare contribuția? Notați rezultatele și adăugați exemple. Puteți căuta și pe internet.

3.11 Reduceți presiunea colegilor, autoritatea și stereotipurile inamicului (aplicarea cunoștințelor) - 140min

Am început deja ultimul exercițiu, de a întreba despre desființarea imaginilor antagonice. Acum dorim să punem întrebarea într-un mod mai cuprinzător și să clarificăm cum trebuie să facem față presiunii anturajului, autorității și imaginilor antagonice ca motiv de polarizare. Deoarece atunci când apare polarizarea, este adesea dificil să faci ceva direct în privința ei. Prin urmare, este esențial să o recunoaștem pe măsură ce apare și să îi facem față.

Prin urmare, vom începe un proiect de reducere a polarizării la școala voastră. Pentru a face acest lucru, împărțiți-vă în mai multe echipe. Fiecare echipă va completa un sondaj cu 10 întrebări. Acest sondaj trebuie să fie anonim pentru ca rezultatele să aibă valoare. Întrebările ar trebui să se adreseze experiențelor de polarizare prin presiunea anturajului, prin autoritatea polarizantă și imaginile antagonice polarizante din viața respondenților.

Echipa 1: Prima echipă este echipa „Polarizării la școală”. Veți intervieva atât studenții, cât și profesorii despre experiențele lor de polarizare în ceea ce privește presiunea anturajului, autoritatea și stereotipurile antagonice în spațiul comun numit „școală”.

Echipa 2: A doua echipă este „Echipa de timp liber”. Întrebați pe toți cei care doresc să participe despre experiențele lor cu polarizarea în spațiul numit „timp liber”. Aceasta poate însemna, de exemplu, în cluburi sociale, un cerc de prieteni sau viața de zi cu zi.

Echipa 3: A treia echipă este „echipa de Internet”. Întrebați despre experiențele cu polarizarea în sfera online. Gândiți-vă la rețelele sociale, chat-urile, funcțiile de comentarii ale site-urilor web, rapoartele media etc.

Cele trei echipe răspund la cele zece întrebări de fiecare, le proiectează într-un chestionar anonim și apoi efectuează sondajul. Cereți profesorilor să vă ajute să concepeți un sondaj semnificativ și să formulați întrebările în mod corespunzător, astfel încât acestea să ofere date utilizabile - nu este atât de ușor.

După ce ați analizat sondajele, faceți o prezentare a rezultatelor și prezentați-o fie clasei, fie chiar întregii școli. După prezentare, începeți o discuție despre măsurile care pot fi luate pentru a reduce terenul fertil pentru polarizare.

3.12 Catalogul măsurilor (asigurați-vă cunoștințele) - 20min

Scrieți împreună un mic catalog de măsuri care să includă recomandări despre ceea ce poate face fiecare individ din școală pentru a combate polarizarea. Prezentați acest catalog școlii pentru discuții ulterioare.

Catalogul trebuie să fie scurt și concis și să conțină o listă de recomandări, fiecare justificată de maximum un paragraf. Împărțiți-vă în grupuri, astfel încât fiecare grup să se poată concentra pe o singură măsură. În cele din urmă, adunați la un loc toate măsurile.

Surse

Ansorge, U.; Leder, H: Wahrnehmung und Aufmerksamkeit, Springer, 2017.

Bak, P. M.: Wahrnehmung, Gedächtnis, Sprache, Denken. Allgemeine Psychologie I – das Wichtigste, prägnant und anwendungsorientiert, Springer, 2020.

Crisp, A.H. et al.: Stigmatisation of people with mental illnesses, Br J Psychiatry. 2000;177

Haim, O.; et al.: Feindbilder – Psychologie der Dämonisierung, Vandenhoeck und Ruprecht, 2016.

Josza, M: Konformitätsexperimente im Psychologieunterricht, Wien Univ-Dipl.Arb., 2017.

Maderthaner, R.: Psychologie, utb:facultas, 2021.

Milgram, S.: Das Milgramexperiment - Zur Gehorsamsbereitschaft gegenüber Autorität, Rowohlt, 1995.

Muthukrishna, Michael, Bell, Adrian V, et al.: Beyond Western, Educated, Industrial, Rich, and Democratic (WEIRD) Psychology: Measuring and Mapping Scales of Cultural and Psychological Distance, 2020, Psychological Science 31(6)

Petersen; Sex (Hg.): Stereotype, Vorurteile und soziale Diskriminierung, Beltz, 2020.

Stiftung Universität Hildesheim: Intelligenz und Intelligenzdiagnostik, 2015: https://www.uni-hildesheim.de/media/fb1/psychologie/Modulklausuren/Lehramt/Fehlendes_Intelligenzkapitel.pdf

www.byepolarity.eu

<https://www.facebook.com/bye-Polarity-103509115621549>

https://www.instagram.com/bye_polarity/

Co-funded by
the European Union

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin doar autorilor și nu reflectă neapărat opinia Uniunii Europene sau a Agenției Executive pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

Număr proiect: 2021-1-AT01-KA220-SCH-000032621